

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการจัดและการดำเนินโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร อันได้แก่ โปรแกรมการสอนผลศึกษาในชั้นเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน โปรแกรมสหนาการ และโปรแกรมบรรดิกการ ตลอดจนศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดและการดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสาขาวิชาพลานามัย เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงและแก้ไขการจัดและการดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าสาขาวิชาพลานามัยหรือครู-อาจารย์ผลศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 320 คน

เครื่องมือที่ใช้และการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม 2 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับการรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการจัดดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้านการจัดและการดำเนินการ
โปรแกรมพลศึกษา

โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 320 ชุด ไปส่งตามโรงเรียนด้วยตนเอง
ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากฝ่ายบริหาร 52 ชุด คิดเป็นร้อยละ 65 จากฝ่ายพลศึกษา
64 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80 และจากนักเรียน 160 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS-

Statistical Package For The Social Science) วิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

สภาพทั่วไปของผู้บริหารและครูพลศึกษา

1. ครูพลศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 24-35 ปี มีวุฒิปริญญา
ตรี ประสบการณ์ระหว่าง 1-15 ปี สอนวิชาพลศึกษาสัปดาห์ละ 10-18 คาบ ผู้บริหาร
ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-50 ปี วุฒิปริญญาตรี ประสบการณ์ระหว่าง
11-25 ปี

2. โปรแกรมพลศึกษาที่จัดในโรงเรียน ทุกโรงเรียนมีจัดโปรแกรมการสอน
พลศึกษาในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขัน
กีฬานอกและระหว่างโรงเรียน ส่วนโปรแกรมสหนาการ และโปรแกรมบรรดิกการ
มีจัดเป็นบางโรงเรียน

3. วัตถุประสงค์ของโปรแกรมพลศึกษาในชั้นเรียน ฝ่ายพลศึกษาเน้นเพื่อให้
มีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดี เสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย เสริมสร้างคุณธรรม
สร้างสวัสดิกภาพทางการออกกำลังกาย ฝ่ายบริหาร เน้นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม สร้างสมรรถ
ภาพทางกายและทางจิต มีความรู้ความเข้าใจทัศนคติที่ดี การปรับตัวเข้ากับสังคม ความ
เห็นระหว่างฝ่ายพลศึกษาและฝ่ายบริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. การจัดดำเนินการโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน กิจกรรมที่จัดสอนในภาคแรก ม.ศ.1 ไ้แก่ บั๊กหุ่ยน ม.ศ.1 ไ้แก่ วอลเลย์บอล ม.ศ.2 ไ้แก่ วอลเลย์บอล ม.ศ.3 ไ้แก่ บาสเกตบอล ม.ศ.4 ไ้แก่ แบดมินตัน ม.ศ.5 ไ้แก่ บาสเกตบอล ภาคปลาย ม.ศ.1 ไ้แก่ เทเบิลเทนนิส ม.ศ.1 ไ้แก่ วอลเลย์บอล ม.ศ.2 ไ้แก่ บาสเกตบอล ม.ศ.3 ไ้แก่ บาสเกตบอล ม.ศ.4 ไ้แก่ แบดมินตัน ม.ศ.5 ไ้แก่ บาสเกตบอล โดยจัดสอนทั้งประเภททีมผสม ประเภทบุคคลชาย-หญิง และจัดกิจกรรมเปลี่ยนไปทุกปี ชั่วโมงพลศึกษามีทั้งภาคเช้าและบ่าย ตามที่สายวิชาเป็นผู้กำหนดกิจกรรมเอง วิธีดำเนินการสอนใช้ขั้นตอนต่าง ๆ ครบถ้วน โดยครูอธิบายและสาธิตร่วมกับนักเรียน มีระบบจัดชั้นเรียนเพียงห้องเดียว มีการมอบหมายงานให้นักเรียนค้นคว้า และจัดระเบียบค่านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ใช้ระเบียบควบคุมความประพฤติของนักเรียนโดยวางลوائحตักเตือน สนามที่ใช้ในการเรียนเป็นสนามดิน งบประมาณได้ตามที่สายวิชาเสนอขอไป เกณฑ์การวัดประเมินผลจากการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า ชั่วโมงเรียนพลศึกษาควรเป็นไปทั้งภาคเช้าและบ่าย และสนามมีความจำเป็นอย่างมาก ทั้งยังให้การเอาใจใส่บำรุงรักษา ได้จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม สนับสนุนครูพลศึกษาโดยให้ออกาสศึกษาต่อ และนโยบายการวัดและการประเมินผลควรยึดตามระเบียบกระทรวง

5. วัตถุประสงค์ของโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ฝ่ายพลศึกษา เน้นเพื่อส่งเสริมการแสดงออกทางกีฬา มีน้ำใจนักกีฬา มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม มีมนุษยสัมพันธ์ ปลูกฝังนิสัยรักการออกกำลังกาย มีความสามารถในการปรับตัว

ฝ่ายบริหาร เน้นเพื่อให้สามารถในการปรับตัว กระตุ้นในการเรียนพลศึกษา แสดงความสามารถทางกีฬา ความเห็นระหว่างฝ่ายพลศึกษาและฝ่ายบริหารไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6. การจัดดำเนินการโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน กิจกรรมที่จัดแข่งขันได้แก่ ฟุ่ตบอล บาสเกตบอล แบดมินตัน วอลเลย์บอล เทเบิลเทนนิส ตะกร้อ กรีฑา โดยจัดแบ่งกลุ่มสัปดาห์กันไป ใ้การแข่งชันแบบแพ้คัดออกและพบกันหมด ยึดคักกาของกรม

พลศึกษา อุปกรณ์แข่งขันเป็นอุปกรณ์ที่ใช้เรียน ใช้งบประมาณจากเงินบำรุงการศึกษา ครู เข้าร่วมในกิจกรรมในฐานะที่ปรึกษา ระยะเวลาสำหรับการแข่งขันใช้ช่วงหลังเลิกเรียน มีถ้วยเป็นรางวัล

ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า กิจกรรมที่จัดแข่งขันตามที่ครูพลศึกษากำหนด อาศัย ค่าใช้จ่ายจากเงินบำรุงการศึกษา และครูเข้าร่วมในฐานะที่ปรึกษา

7. วัตถุประสงค์ของโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน ฝ่ายพลศึกษาเน้นเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของโรงเรียน สร้างนิสัยรักการกีฬา เสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ฝ่ายบริหารเน้นเพื่อส่งเสริมความมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สร้างนิสัยรักการกีฬา ความเห็นระหว่างฝ่ายพลศึกษากับฝ่ายบริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

8. การจัดดำเนินการโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน กิจกรรมที่จัดส่งเข้าแข่งขันเป็นประจำได้แก่ วอลเลย์บอล ฟุตบอล ส่งเข้าแข่งขันบ่อยครั้ง ได้แก่ บาสเกตบอล เทเบิลเทนนิส แบดมินตัน กรีฑา โดยคัดเลือกนักกีฬาจากนักเรียนมาสมัคร ส่งเข้าแข่งขันของเทศบาลและกรมพลศึกษา ฝึกซ้อมนักกีฬาโดยครูพลศึกษา และจัดสวัสดิการให้ด้วย ค่าใช้จ่ายจากเงินบำรุงการศึกษา ในวันที่มีการแข่งขันจัดเฉพาะนักกีฬาไปแข่ง นอกจากในนัดสำคัญ ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า กีฬาที่ควรส่งเข้าแข่งขันได้แก่ ฟุตบอล วอลเลย์บอล แบดมินตัน บาสเกตบอล โดยในวันที่มีการแข่งขันควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ไปชมและเชียร์ การคัดเลือกนักกีฬาจากนักเรียนที่มาสมัคร สำหรับกีฬาครู โรงเรียนเข้าร่วมเป็นบางครั้ง ปัญหาของการทะเลาะวิวาทแก้ไขภายในโดยจัดครูไปควบคุมอย่างใกล้ชิด ภายนอกโดยรวมมีอกกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

9. วัตถุประสงค์ของโปรแกรมสันตนาการ ฝ่ายพลศึกษาเน้นเพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีโอกาสผ่อนคลายความตึงเครียด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝ่ายบริหารเน้นเพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ พัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม มีสุขภาพสมบูรณ์ และสนุกสนานกล้าแสดงออก ความเห็นระหว่างฝ่ายพลศึกษากับฝ่ายบริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

10. การจัดทำแผนการโปรแกรมสหนาการ กิจกรรมเป็นประเภทเกมส์กีฬา โดยยึดหลักให้ครูได้เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียน ทั้งนี้จัดกิจกรรมเป็นประจำ รูปแบบติดตาม แสดงงานการัน ได้รับความร่วมมือจากครูพลศึกษาและครูอื่น ๆ ใช้จ่ายเงินของสมาคมครูผู้ปกครอง ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า ควรจัดกิจกรรมเป็นประเภทดนตรีและการแสดง และกิจกรรมควร จัดในวันสำคัญต่าง ๆ ให้ครูร่วมกิจกรรมในฐานะที่ปรึกษา

11. วัตถุประสงค์ของโปรแกรมบรรดิกการ ฝ่ายพลศึกษา เน้นเพื่อทัศนคติที่ดีต่อ วิชาพลศึกษา และเข้าใจสภาพความสามารถของตนเอง มีการปรับตัวที่ดี ส่งเสริมอวัยวะ ส่วนที่ไม่พิการ และแก้ไขอวัยวะส่วนพิการ ฝ่ายบริหาร เน้นเพื่อรู้และเข้าใจความสามารถ ของตนเอง มีการปรับตัวที่ดี ปรับปรุงอวัยวะที่ดีและแก้ไขอวัยวะส่วนพิการ ความเห็นระ หว่างพลศึกษาและฝ่ายบริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

12. การจัดทำแผนการโปรแกรมบรรดิกการ นักเรียนมีความบกพร่องด้านแขน ขา ทั้งนี้จัดกิจกรรมโดยมอบหมายงานให้ทำต่อเนื่อง ได้รับความร่วมมือจากครูพลศึกษา คุยกัน ใช้จ่ายจากเงินบำรุงการศึกษา ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่าควรจัดกิจกรรมเป็น ประเภทเกมส์กีฬาเบา และผู้รับผิดชอบนักเรียนบกพร่องก็คือครูประจำชั้นและครูแนะแนว

13. ปัญหาของการจัดทำแผนการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ฝ่ายพลศึกษา ประสบคือ สนาม อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก งบประมาณ ความร่วมมือกับครูอื่น บุคลากร การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร และความสัมพันธ์กับนักเรียน ฝ่ายบริหารประสบคือ การจัด สรรงงบประมาณ สนาม อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร การส่งเสริมสนับสนุน ความร่วมมือจากครูอื่น และความสัมพันธ์กับนักเรียน

ความเห็นระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายพลศึกษาเกี่ยวกับปัญหา ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

14. ปัญหาของการจัดทำแผนการโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ฝ่าย พลศึกษาประสบคือ สถานที่นักเรียนเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ทำความสะอาด สนามฟุตบอล สนามเดินกลางแจ้งและโรงฝึก เวลาและชั่วโมงเรียน งบประมาณ หองพักครู ตำรา แบบ

เรียน คู่มือครู การป้อนและใช้อุปกรณ์ของนักเรียน จำนวนและขนาดชั้นเรียน จำนวนครู
พลศึกษา อุปกรณ์เรียนและฝึก การแต่งกาย การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การ
ใช้นวัตกรรม การเชาอบรม ประชุม นิเทศ ความร่วมมือกับครูอื่น การนำกิจกรรมไปใช้
ฝ่ายบริหารประสบคือ การจัดสอนตามวัตถุประสงค์ การปฏิบัติตัวต่อผู้บังคับบัญชา การใช้
นวัตกรรม การทำงานคานการสอน กิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน สุขภาพอนามัยของครู
พลศึกษา

ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนระหว่างฝ่าย
พลศึกษากับฝ่ายบริหารไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

15. ปัญหาของการจัดดำเนินการโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
ฝ่ายพลศึกษาประสบคือ งบประมาณในการจัด เวลาที่ใช้แข่งขัน อุปกรณ์ฝึกซ้อมแข่งขัน
กิจกรรมที่นักเรียนสนใจ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ความรับผิดชอบของครู ฝ่ายบริหาร
ประสบคือ การจัดสรรงบประมาณ เวลาที่ใช้แข่งขัน กิจกรรมที่นักเรียนสนใจ ความสัมพันธ์
ร่วมมือกับผู้ปกครอง อุปกรณ์ฝึกซ้อม

ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนระหว่าง
ฝ่ายพลศึกษากับฝ่ายบริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

16. ปัญหาของการจัดดำเนินการโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและ
ระหว่างโรงเรียน ฝ่ายพลศึกษาประสบคือ งบที่ใช้ส่งนักกีฬา สนามฝึกซ้อม บริการสำหรับนัก
กีฬา การฝึกซ้อมของนักกีฬา การสนับสนุนของผู้ปกครอง การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร การ
ดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายบริหารประสบคือ การจัดงบประมาณ การชมและเชียร์ บริการ
ที่จัดให้นักกีฬา ความประพฤตินักกีฬา การสนับสนุนของผู้ปกครอง

ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรง
เรียน ระหว่างฝ่ายพลศึกษากับฝ่ายบริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

17. ปัญหาของการจัดดำเนินการโปรแกรมสหนาการ ฝ่ายพลศึกษาประสบคือ
เวลาสำหรับจัดกิจกรรม โอกาสเข้าร่วมของนักเรียน ความร่วมมือกับชุมชนผู้ปกครอง ความ

ร่วมมือกับครูสาขาอื่น ฝ่ายบริหารประสบคือ ความไม่เข้าใจโครงการ ความร่วมมือจากครูอื่น การติดตามวัตถุประสงค์ โอกาสเข้าร่วมของนักเรียน

ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของโปรแกรมสหนาการระหว่างฝ่ายพลศึกษากับฝ่ายบริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

18. ปัญหาของการจัดดำเนินการโปรแกรมบรรดิกการ ฝ่ายพลศึกษาประสบคือ ความเข้าใจของผู้ปกครองและนักเรียน งบประมาณกิจกรรม ผลที่นักเรียนได้รับ การติดตามวัตถุประสงค์ ฝ่ายบริหารประสบคือ ความร่วมมือกับผู้ปกครองและนักเรียน ความร่วมมือกับครูสาขาอื่น ผลที่นักเรียนได้รับคือ การปรับตัวของนักเรียน

ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของโปรแกรมบรรดิกการระหว่างฝ่ายพลศึกษากับฝ่ายบริหาร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

19. ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากการเรียนวิชาพลศึกษา เกิดสมรรถภาพที่ดี สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นระเบียบวินัย มีเวลาผ่อนคลายความตึงเครียด

กีฬาที่เคยเรียนได้แก่ วอลเลย์บอล ฟุตบอล บาสเกตบอล

กีฬาที่ชอบคือ บาสเกตบอล ฟุตบอล วอลเลย์บอล

จำนวนนักเรียนเมื่อเรียนวิชาพลศึกษามีประมาณ 30-41 คน เวลาที่คิดว่าควรเรียนวิชาพลศึกษาคือ ในช่วงโมงสุดท้าย เรียนโดยครูพลศึกษาสอน สาธิต อธิบายและให้ฝึก บางครั้งมีภาพยนตร์ประกอบการสอน เมื่อทำความเข้าใจได้รับโทษโดยถูกออกกำลัง มีการวัดผลการเรียนโดยการทดสอบสมรรถภาพ โรงเรียนมีจัดการแข่งขันกีฬาภายในเป็นประจำ โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มดี ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้จากกีฬาภายในคือ มีโอกาสแสดงออกทางกีฬา แต่เห็นว่าอุปกรณ์สำหรับฝึกซ้อมไม่พอเพียง

การแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองสนับสนุนให้เล่นกีฬา
 สันทนาการในโรงเรียนมีจัดเป็นประเภทกีฬาและเกมส์ โดยนักเรียนเป็นสมาชิกของชมรม
 ต่าง ๆ สถานที่จัดกิจกรรมมีสนามและโรงฝึกกีฬา

นักเรียนบางส่วนมีความบกพร่องทางร่างกาย คือ พิการทางแขนขา และยังมี
 การเรียนพลศึกษาเหมือนกับนักเรียนปกติ

20. ปัญหาที่นักเรียนได้รับเมื่อเรียนวิชาพลศึกษาคือ การเรียนตามหลักสูตร
 การวางตัวของครูพลศึกษา สนามและสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์การเรียนและฝึกซ้อม
 ความเข้าใจของครูอื่น ๆ ตลอดจนการเรียนวิชาพลศึกษา

21. คุณสมบัติของครูพลศึกษาที่นักเรียนต้องการ คำนึงการสอนควรมีการใช้
 อุปกรณ์และเตรียมการสอน ความรู้ความชำนาญครูเกี่ยวกับกีฬาดี ความประพฤติ
 ควรมีความรับผิดชอบ มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพแข็งแรง เข้าใจการเปลี่ยนแปลง
 ของสังคมและเศรษฐกิจ

อภิปรายผล

สภาพของผู้บริหารและครูพลศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี ซึ่งเหมาะสมกับการ
 สอนในระดับมัธยมศึกษา ดังที่ไซเคินทรอป (Siedentop) ได้เสนอว่า "ในฐานะ
 วิชาพลศึกษาเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่ง ครูพลศึกษาต้องมีความรู้ทางทฤษฎีและทักษะพอที่จะนำ
 ไปใช้สอนนักเรียนได้"¹

¹Daryl Seidentop, Physical Education (Introductory Analysis),
 2 nd ed. (Iowa : Wm. C. Brown Co., 1972), pp. 75-76.

ครูพลศึกษาสอนสัปดาห์ละ 10-18 คาบ แต่ละโรงเรียนมีครูพลศึกษาจำนวน 4-8 คน จำนวนนักเรียนเฉลี่ยโรงเรียนละ 2,500 - 3,000 คน ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพของการขาดแคลนครูพลศึกษา เพราะครูพลศึกษาต้องทำงานเกินกำลังประสิทธิภาพ อาจจะได้ไม่เท่าที่ควร ดังที่ บุชเชอร์ และโคนิค (Bucher and Koenig) ได้กล่าวว่ "อัตราการทำงานของครูพลศึกษาต้องเหมาะสมกับกิจกรรมทั้งภายนอกภายในชั้นเรียน ครูจะทำงานได้ดีต้องไม่ทำงานเกินกำลังความสามารถ"¹

โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์ที่ฝ่ายพลศึกษาเน้นความสำคัญคือ ให้ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดี เสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและทางจิต เสริมสร้างคุณธรรมค่านิยมต่าง ๆ ฝ่ายบริหาร เห็นว่าควร เน้นความสำคัญด้านเสริมสร้างคุณธรรม เสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและทางจิต ให้ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดี ดังที่ อัฟไคค และจอห์นสัน (Updyke and Johnson) ได้เสนอไว้ว่า "วัตถุประสงค์ของการพลศึกษาคือ เพื่อให้เกิดสุขภาพและสมรรถภาพของระบบต่าง ๆ คือ เสริมสร้างการอยู่ร่วมกัน ปรับปรุงบุคลิกภาพ พัฒนาทางจิตใจ ให้ความรู้และสร้างคนตามปรัชญา"² ซึ่งเหมือนกับที่ บาร์โรว์ (Barrow)³ ได้กล่าวไว้เช่นกัน

¹ Charles A. Bucher and Constance B. Koenig, Method and Materials for Secondary School Physical Education 4th ed. (Saint Louis : The C.V. Mosby Co., 1974), p. 109.

² Wynn F. Updyke and Perry B. Johnson, Principles of Modern Physical Education Health and Recreation, pp. 25-26.

³ Harold M. Barrow, Man and His Movement Principles of His Physical Education, p. 38-42.

นอกจากนี้ในหลักสูตรของวิชาพลานามัยก็ควรไปถึงวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา
ไว้ว่า "ให้มีความสนใจกีฬาและกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ ใหญ่และเขาใจระเบียบ กฎ กติกา
การเล่น มีคุณสมบัติประจำตัว เห็นคุณค่าและมีนิสัยรักการออกกำลังกาย เพิ่มพูนสมรรถภาพ
ทางกายและทางจิต รู้จักคิดแปลงกิจกรรมพลศึกษา"¹

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดสอน ได้แก่ บิดหยุน เทเบิ้ลเทนนิส วอลเลย์บอล กรีฑา
บาสเกตบอล ฟุตบอล มวยไทย แบดมินตัน ตะกร้อ โดยมีการเปลี่ยนกิจกรรมทุกปี อันมีส่วน
ให้นักเรียนมีประสบการณ์หลายอย่าง เหมือนกับที่ ไรคินี (Bidini) แนะนำว่า "โปรแกรมพลศึกษา
ระดับมัธยมต้นควรจบรวมกิจกรรม เช่น กีฬาทีมเฉพาะบุคคลและคู่ เต้นรำ
ยิมนาสติกส์ กีฬาต่อสู้และกีฬาทางน้ำ สำหรับมัธยมปลายควรเป็นกีฬาทีม 20-35 % กีฬา
บุคคลและทีม 20-25 % (ชาย) 20-30 % (หญิง) เต้นรำ 10-15 % (ชาย) 30 %
(หญิง) กรีฑา ต่อสู้ป้องกันตัว 25-35 % (ชาย) 20-40 % (หญิง) และกีฬาทางน้ำ
10-15 %"²

นอกจากนี้แล้ว เรซิคและคณะ (Resick and Others) ได้กล่าวถึง ขอบ
ข่ายของโปรแกรมพลศึกษาชั้นมัธยมว่า "ควรมีเกมส์ กีฬาบุคคล กีฬาคู่ กีฬาทีม เต้นรำ
กีฬาทางน้ำ ที่ลังกา กีฬากลางแจ้ง กีฬาหน้าหนาว ต่อสู้ป้องกันตัว อยู่กายพักผ่อน"³

¹กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, 2520), หน้า 81.

²Leonard K. Bidini and John E. Madden, Physical Education for Inner City Secondary Schools, (New York : Harper & Row Publisher, 1975), p. 10.

³Mathew C. Resick; Beverly L. Seidel and James G. Mason, Modern Administrative Practice in Physical Education and Athletics 2nd ed. (Massachusetts : Addison Wesley Publisher Co., 1975), p. 177.

บุชเชอร์ (Bucher) ได้ให้คำแนะนำเรื่องการจัดโปรแกรมพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ดังนี้

โปรแกรมพลศึกษาควรจัดตามความจำเป็นและพัฒนาการของนักเรียน
ให้สอดคล้องระหว่างกิจกรรมทีม บุคคล ทางนำ ยิมนาสติกส์ ทดสอบตนเอง
เดี่ยวๆ กิจกรรมเขาจึงหะ ตามลำดับทักษะ ให้โอกาสเลือกโดยให้มีความ
รุดานร่างกาย และหลักการเคลื่อนไหว สร้างสรร เขาใจตนเอง เขมแข็ง
มีสวัสดิภาพ พะนาสัมพันธ์ภาพ ให้สามารถนำทักษะไปใช้ในที่ทากายใน ก็ทำ
ระหว่างโรงเรียนและสันทนาการ

นอกจากนี้ควรคำนึงถึง กำหนดเวลา จำนวนคาบ ขนาดชั้นเรียน
อัตราการสอน ความแตกต่างระหว่างบุคคลและคณะผู้สอน นโยบายการบริ
หาร การจัดชั้น การจัดกิจกรรม แผนการสอน การให้คะแนน สถานที่เปลี่ยน
เครื่องแต่งกายและการบันทึกผล¹

สำหรับการสนับสนุนของผู้บริหารที่มีต่อการพลศึกษาโดยการใช้โอกาสในการ
ศึกษาต่อ ให้จัดกิจกรรมเสริมเพื่อประกอบการ เรียนการสอน ด้วยใทบพาทของพลศึกษา
ในโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนเจริญและพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เหมือนดังที่ จอนห์สัน
(Johnson) ได้กล่าวว่า "พลศึกษาเป็นขบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนจากสื่อ
ของกิจกรรมทางกาย ทางจิตใจ ทางสังคม ทางความรัก ตามวัตถุประสงค์ (Domain)
ต่าง ๆ ของการศึกษา"²

¹ Charles A. Bucher, Administration of Health and Physical Education Programs Including Athletics, pp. 136-137.

² K.L. Johnson, Functional Administration in Physical Education and Health Education (Boston : Houghton Mifflin Co., 1977), p. 56.

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ที่ฝ่ายพลศึกษาเน้นความสำคัญ คือ เพื่อส่งเสริมแสดงออกซึ่งความสามารถทางกีฬา ส่งเสริมความมีน้ำใจนักกีฬา ให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม มีมนุษยสัมพันธ์ดี ฝ่ายบริหารเห็นว่าควรเน้นเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น กระตุ้นให้เกิดความสนใจเรียนพลศึกษาและส่งเสริมการแสดงออกทางกีฬา

ในแง่ของวัตถุประสงค์การจัดกีฬาภายในตามที่มีมาตรฐานและแนวทางซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการผู้อำนวยการกีฬาภายในโรงเรียนและวิทยาลัย (A Task Force of Directors and School and College Administrators) ได้ให้ไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของกีฬาภายในควรมีเพื่อการพัฒนา

1. ทางร่างกาย (ด้านทักษะทางกลไก และสมรรถภาพทางกาย)
2. ทางสติปัญญา (ด้านความรู้ ความเข้าใจค่านิยม ความซาบซึ้ง)
3. ทางสังคม (ให้มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมภายใน)
4. ทางอารมณ์ (มีความสบายใจ มีความตระหนักในตนเอง มีการฝึกผู้นำ และการใช้เวลาว่าง¹)

กิจกรรมที่จัดแข่งขันได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล แบดมินตัน วอลเลย์บอล ตะกร้อ กรีฑา จัดแข่งแบบแพ้คัดออกโดยให้ครูอื่นรวมเป็นที่ปรึกษา และให้เงินบำรุงการศึกษาจัด ซึ่งเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬาภายในนี้ พักเก็ต (Puckett) ได้เสนอไว้ดังนี้

เกมส์กีฬาที่เหมาะสมกับกีฬาภายในคือ กิจกรรมที่มีผู้สอนในชั้นเรียน มีกฎกติกา ฯลฯ และไม่ควรมีกิจกรรมที่มีการปะทะ ทั้งนี้ต้องเกี่ยวข้องกับโปรแกรมอื่น ๆ สามารถสร้างประสบการณ์พอกับความสนใจของนักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าร่วม แข่งตามทักษะที่เสมอกัน มีผู้จับเวลาหรือคู่มือการแข่งขัน มีการบันทึกและประเมินผล²

¹ Task Force to Development Standard and Guideline for Intramurals, "Standards and Guideline for Intramurals," Journal of Physical Education and Recreation 46(March 1975) : 26-27.

² John E. Puckett, Guide to An Effective Physical Education Program, p. 326.

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน

วัตถุประสงค์ที่ฝ่ายพลศึกษาเน้นความสำคัญ คือ เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของโรงเรียน สร้างนิสัยรักการกีฬา เสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ฝ่ายบริหารเห็นว่าการสร้างนิสัยรักการกีฬา ฝึกความรับผิดชอบ ส่งเสริมคุณธรรม สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน

มิ่ง จอห์นสัน (Johnson) ได้เสนอวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียนไว้ดังนี้ "เพื่อพัฒนาทักษะทางกลไกของบุคคล ส่งเสริมการอยู่รวมกันโดยสันติ พัฒนาความรู้และความซาบซึ้ง เสริมสุขภาพจิต สร้างความร่วมมือในสังคม"¹

ฝ่ายพลศึกษาและฝ่ายบริหารมีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมที่ควรส่งเสริมแข่งขันได้แก่ ฟุตบอล วอลเลย์บอล เทเบิลเทนนิส แบดมินตัน อันเป็นการสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่การแข่งขันกีฬาได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เพราะการส่งเสริมสนับสนุนทั้งจากส่วนราชการหน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชน

เมื่อมีการทะเลาะวิวาทขณะที่มีการแข่งขันกีฬานั้น ผู้บริหารเห็นว่าควรลงโทษผู้กระทำผิดโดยมอบหมายให้ครูพลศึกษารับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญา และจุดประสงค์ของการกีฬาที่มีว่า คือ การสร้างคนที่มีคุณธรรม มีประสิทธิภาพ ไม่เอาเปรียบ ไม่ถือชัยชนะเป็นใหญ่ ดังเช่นที่ ฟรีแมน (Freeman) ได้เสนอไว้ว่า "กีฬาเป็นเหมือนกับเครื่องทดลองสำหรับประสบการณ์มนุษย์ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา รวมถึงค่านิยมต่าง ๆ"²

¹M.L. Johnson, Functional Administration in Physical Education and Health Education, p. 155.

²Freeman, Physical Education in A Changing Society, (Boston : Houghton Mifflin Co., 1977), p. 209.

ในแง่ของสังคมวิทยา การกีฬาช่วยพัฒนาคนอย่างมาก ดังเช่นที่ ริเวนส์
(Rivencs) กล่าวถึงคือ

การกีฬาจะช่วยพัฒนาบุคคลดังนี้

1. ลักษณะนิสัย (พัฒนาคุณลักษณะ สร้างความภาคภูมิใจ เข้าใจผู้อื่น)
2. วินัย (สามารถควบคุมตนเองและผู้อื่น)
3. การแข่งขัน (พัฒนาความทรหด การเตรียมชีวิต โอกาสก้าวหน้า)
4. เสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย
5. สมรรถภาพทางจิต (พัฒนาสัมพันธภาพกับความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา)
6. ศรัทธาในศาสนา
7. ความเป็นชาตินิยม (รักหมู่คณะ)¹

โปรแกรมสันตนาการ

วัตถุประสงค์ฝ่ายพลศึกษาเน้นความสำคัญคือ เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้มี
คุณภาพสมบูรณ์ มีโอกาสนอนคลายความตึงเครียด และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝ่าย
บริหารเห็นว่าควร เน้นเพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่าง พัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม มีสุขภาพ
ที่ดี มีความสนุกสนานและกล้าแสดงออก

ซึ่งวัตถุประสงค์ของโปรแกรมสันตนาการนี้ อีฟโคเก และจอห์น ไคเนาะนำ
ไว้ว่า "สันตนาการจะช่วยให้คนมีความสมบูรณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นประชาธิปไตย มีทักษะ
และสนใจการใช้เวลาว่าง มีความสร้างสรรค์และซาบซึ้งในสุนทรียภาพ รู้จักใช้สิ่งแวดล้อม
ชีวิตให้มีประโยชน์"²

¹ Richard A. Rivencs, "The Sociological Perspectives,"

Foundtion of Physical Education (A Scientific Approach), (Boston :
Houghton Mifflin Co., 1978), pp. 234-235.

²Wynn F. Updyke, and Perry B. Johnson, Principles of Modern
Physical Education Health and Recreation, pp. 34-35.

กิจกรรมสันตนาการจัดเป็นประเภทเกมส์กีฬา และจัดให้ครูได้รวมกิจกรรมกับนักเรียน แนวไปรแกรมสันตนาการมีความสำคัญมากในสภาพสังคมปัจจุบันที่นักเรียนมีเวลาว่างมาก และดึงเข้าชวนใจก็มีรอบคอบ โรงเรียนในฐานะหน่วยสังคมต้องรับผิดชอบภาระกิจป้องกันความเสื่อมของเยาวชนพร้อม ๆ กับชุมชน ดังที่ วิลกู๊ด (Willgoose) ได้เสนอไว้ว่า "โรงเรียนและชุมชนควรมีการจัดสันตนาการแก่พลเมืองและนักเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนถือเป็นการรับผิดชอบสำคัญ โดยกิจกรรมอาจจัดเป็น กีฬา ชุมนุม เต้นรำ งานสังสรรค์ บริการสุขภาพ"¹

โปรแกรมบรรดิกการ

วัตถุประสงค์ฝ่ายพลศึกษาเน้นความสำคัญคือ เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาให้ครูและเข้าใจความสามารถของตนเอง ให้มีการปรับตัวอย่างถูกต้อง ส่งเสริมอวัยวะที่ไม่พิการ และแก้ไขข้อบกพร่องส่วนที่พิการ ฝ่ายบริหารมีความเห็นเหมือนฝ่ายพลศึกษา

นักเรียนบางส่วนมีความบกพร่องคือ แขน ขาพิการ กิจกรรมจัดเป็นเกมส์และกีฬาเบา ๆ กับการมอบหมายงานให้ทำต่อเนื่อง อาศัยความร่วมมือจากครูอื่น ๆ ด้วยดีเกี่ยวกับโปรแกรมบรรดิกการสมาคมเพื่อสุขภาพพลศึกษาและสันตนาการแห่งอเมริกา (AAHPER) ได้กล่าวไว้ว่า

โปรแกรมบรรดิกการ หมายถึง โปรแกรมหลาย ๆ อย่างที่พัฒนากิจกรรมเกมส์ กีฬา และกิจกรรมเขาจึงหุ้ให้เหมาะจะสมกับความสนใจ ความสามารถ และข้อจำกัดของนักเรียนผิดปกติ ที่ไม่มีสวัสดิภาพ หรือประสบความสำเร็จในการเขารวมโปรแกรมพลศึกษาทั่ว ๆ ไป ครูควรทำความเข้าใจมีเป้าหมายในอันที่จะช่วยเหลือเขาในทางการเรียน โดยถือว่าจะสร้างเสริมกำลังใจให้มากกว่าสร้างความท้อถอย²

¹Willgoose, The Curriculum in Physical Education, pp. 138-139.

²Ibid., pp. 201-202.

นอกจากนี้ แวนเนียร์ (Vannier) ได้เขียนเกี่ยวกับพลศึกษาและสันทนาการสำหรับผู้พิการที่เพิ่มจำนวนขึ้นในปัจจุบันว่ามีภารกิจใดหลายรูปแบบดังนี้

1. กายภาพบำบัด (Physical Therapy)
2. สันทนาการบำบัด (Recreation Therapy)
3. แก้ไขบำบัด (Corrective Therapy)
4. การศึกษาพิเศษ (Special Education)
5. บรรดิกการพลศึกษา (Adapted Physical Education)
6. พลศึกษาพัฒนาการ (Developmental Physical)
7. พลศึกษาแก้ไข (Corrective Physical Education)
8. พลศึกษาสำหรับผู้พิการ (Rehabilitation Physical Education)
9. พลศึกษาในชีวิตประจำวัน (Habilitation Physical Education)
10. อาชีวะบำบัด¹ (Occupation Therapy)

ปัญหาของการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาโดยทั่วไป

ฝ่ายพลศึกษาประสมคือ คำนขาดแคลนสนาม อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกงบประมาณ ความร่วมมือจากครูสาขาอื่น บุคลากร การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร (ระดับปานกลาง) และความสัมพันธ์กับนักเรียน (ระดับน้อย)

ฝ่ายบริหารประสมคือ คำนการจัดสรรงบประมาณ คำนสนาม อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก คำนบุคลากร คำนการสนับสนุน คำนความร่วมมือกับครูสาขาอื่น และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (ระดับปานกลาง)

สำหรับการขาดแคลนสนาม อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก นับได้ว่า เป็นสิ่งสำคัญที่อาจก่อปัญหาอย่างมากในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา เนื่องจากนักเรียนจำนวนมาก ต้องการประกอบกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากการเรียน เช่น การเล่นสนุกนันทนาการ

¹ Maryhelen, Vannier, Physical Education For The Handicapped (New Jersey : Prentice-Hall, 1974), pp. 4-6.

ออกกำลังกายกลางแจ้ง การฝึกทักษะกีฬาต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อเนื้อที่ (Space) มีจำกัด ผู้บริหารและครูพลศึกษาจะต้องหาวิธีพยายามปรับปรุงเนื้อที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เช่น วางแผนการใช้เนื้อที่ในรูปสถานีการสอน¹ (Teaching Station) หรือสงวนเนื้อที่ไว้สำหรับจัดกิจกรรมให้พอเพียงเหมาะสม อาจพิจารณาจากปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วยกันข้อเสนอแนะของเปสตอลเลซีและซินแคลร์ (Pestolesi and Sinclair) คือ "ประโยชน์สภาพภูมิศาสตร์ สภาพของสิ่งก่อสร้าง การบำรุงรักษา วัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง หรือปรับปรุง และความต้องการในอนาคต"²

ในค่าน้ำดีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โรงเรียนควรจัดหาไว้บริการให้พอเพียงและสมบูรณ์ ครูพลศึกษาต้องเข้าใจและเอาใจใส่ให้ความสำคัญ ทั้งเรื่องการใช้การเก็บรักษา การซ่อมแซม การเลือกอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานและสวัสดิภาพ และการนำออกมาใช้ให้คุ้มค่ามากกว่าที่จะเก็บเอาไว้แสดงอวด มีนโยบายในการจัดหาอย่างชัดเจน เช่น ข้อตามที่ว่า เป็น พิจารณาราคาและมาตรฐาน ระบบจัดเก็บ บัญชีและคู่มือการใช้ การให้เหตุผลประกอบการซื้อ

งบประมาณด้านพลศึกษา เป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานของวิชาพลศึกษาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ครูพลศึกษาต้องศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจตั้งแต่การทำคำขอไปจนถึงการใช้จ่าย ดังนี้ ณรงค์ สัจจพันธ์โรจน์ ไก่กลาวถึงดังนี้ "งบประมาณคือแผนการใช้จ่ายเงินที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยเฉพาะประเทศด้อยพัฒนาที่มีทรัพยากรและรายได้จำกัด การทำต้องยึดหลักพัฒนา ประหยัด คำนึงการณ์ไกล ประชาธิปไตย คุณภาพ สวัสดิการ-

¹AMPER, "Facilities for Elementary and Secondary School," Planning Facilities for Athletics, Physical Education and Recreation (Chicago : AMPER, 1974), p. 11.

²Robert A. Pestolesi, and William Andrew Sinclair, Creative Administration in Physical Education and Athletics (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1978), pp. 216-218.

ประโยชน์ ยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ"¹

นอกจากนี้แล้ว เฮอร์แมน (Herman) ได้กล่าวถึงแผนการหารายได้ของโรงเรียนไว้ว่า

รายได้ของโรงเรียนอาจได้จาก รัฐบาล จังหวัด ค่าเล่าเรียน ทองเงิน และยักรวมถึง

1. การเก็บผลประโยชน์จากการลงทุน
2. เงินสนับสนุนของการจัดโปรแกรม (ค่าธรรมเนียม ค่าสอนภาคฤดูร้อน ค่าอาหารกลางวัน)
3. เงินตอบแทนจากทองเงิน (กีฬา คนตรี การจัดสโมสร สันนิบาตผู้ปกครองโรงเรียนคานสันหนาคาร)
4. คายานประตุ (งานบันเทิง การแข่งขันกีฬา)²

ความร่วมมือกับครูสาขาวิชาอื่น ครูพลศึกษาต้องพิจารณาบทบาทของตนเอง อยู่เสมอในฐานะที่เป็นตัวแทนทางวิชาชีพ เพราะโรงเรียนก็คือ องค์กรขนาดใหญ่ มีปรากฏการณ์ของความขัดแย้งของสาขาวิชาที่ต่างกัน หรือการปะทะสังสรรค์ในชีวิตประจำวัน อันเกิดจากบุคคลในสายวิชาเดียวกัน ระหว่างบุคคลกับองค์กร หรือองค์การภายในกับองค์กรภายนอก โดยมีการวางแผนการทำงานให้รัดกุม มีนโยบายที่จะขจัดความขัดแย้งปัญหาและอุปสรรคอันอาจเกิดขึ้น ทุกฝ่ายจะได้มีความกลมเกลียวในการปฏิบัติงานเพื่อนักเรียน ดังที่อนันต์ เกตุวงศ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนงานและนโยบายที่ถือว่าควรประกอบด้วย

1. สะท้อนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของแผนงาน
2. สอดคล้องต่อกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน
3. ควรแยกออกจากแนวปฏิบัติ

¹ณรงค์ สัจจพันธ์โรจน์, "งบประมาณ" เอกสารประกอบการฝึกอบรม สาขา วิชา รัฐประศาสนศาสตร์ (คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 2, 2520), หน้า 247.

²Jerry J. Herman, Administrators Practice Guide to School Finance (West Nyck, N.Y. : Parker Publisher Co., 1977), pp. 25-27.

4. เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการตรวจสอบเพื่อป้องกันความผิดพลาด¹

นอกจากนี้ สมยศ นาวิการ ได้แนะนำเกี่ยวกับการบริหารงานที่ดีว่า ควรมีลักษณะดังนี้คือ "แต่ละแผนจะต้องทำงานประสานกับแผนอื่น แผนงาน หน่วยงาน และหน่วยงานย่อยต้องได้รับคำสั่งแน่นอนที่จะปฏิบัติและประสานกับหน่วยงานอื่น โปรแกรมของงานแต่ละแผนงานและหน่วยงานต้องทันสมัยอยู่เสมอ"²

ความสัมพันธ์กับครูอื่นในโรงเรียนนั้น ครูพลศึกษาควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจปัญหาและต้องสามารถสร้างบรรยากาศของการทำงาน ดังที่ นิวเวลล์ (Newell) กล่าวถึงความสำคัญของบรรยากาศในโรงเรียนว่า "บรรยากาศในโรงเรียนจะเป็นประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อความคิดของนักเรียน ความสามารถในการพัฒนาตนเอง... และมีผลต่อบุคลิกภาพของผู้ใหญ่ (ครู) ที่ได้รับจากเหตุการณ์ประจำวันที่มีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ"³ บางครั้งหลักการทางจิตวิทยาสังคมเมื่อมาประยุกต์กับการปรับปรุงงานก็ยิ่งทำงานให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นเพราะ "อาชีพบางอย่างต้องอาศัยความเข้าใจในพฤติกรรมของบุคคลอื่นอย่างมาก จึงจะประกอบอาชีพได้ดี เช่น อาชีพครู นักการเมือง ทนาย"⁴ เพราะศึกษาเรื่อง

¹อนันต์ เกตุวงศ์, หลักและเทคนิคของการวางแผน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520), หน้า 29.

²สมยศ นาวิการ, หลักการบริหารงาน (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2522), หน้า 208-209.

³Clarence A. Newell, "Organizational Climate," Human Behavior in Educational Administration, (New Jersey : Prentice-Hall., 1978), p. 171.

⁴เจสึยว บุรีภักดิ์, "จิตวิทยาสังคม" วิทยาศาสตร์สังคม (สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์) (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), หน้า 235.

ราวทั้งพฤติกรรมมนุษย์ในสังคม อิทธิพลวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมบุคคลิกภาพ ความต้องการการจูงใจ ทักษะคิด และการเปลี่ยนแปลงตลอดทั้งกระบวนการความสัมพันธ์ของกลุ่มคน

บุคลากรพลศึกษาควรมีคุณภาพ มีบุคลิกภาพในการสอน มีพื้นฐานทางการศึกษามั่นคง มีทักษะทางการสื่อสารความคิด มีทักษะทางสุขภาพและความสามารถทางกีฬา มีความสามารถทางปัญญาและฉลาดในการเรียนรู้¹ สถาบันที่ผลิตบุคลากรพลศึกษาจำเป็นต้องมีมาตรฐานสำหรับเตรียมบุคลากรทั้งวิชาชีพและวิชาการทุกสาขา² ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ (บริสุทธิ์และประยุกต์) ทางสังคมศาสตร์ และทางพฤติกรรมศาสตร์

ในฐานะของข้าราชการครูพลศึกษาต้องมีสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อประชาชน ปฏิบัติงานเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ระเบียบราชการ (ระเบียบ กฎ วินัย และธรรมเนียม ระเบียบการบริหารบุคคล³ (ตั้งแต่การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ฝึกอบรม พัฒนาสมาชิก การเลื่อนตำแหน่ง จนถึงการให้พ้นจากงาน) มีจรรยาบรรณและธรรมะในการดำรงชีพ

ความสัมพันธ์ระหว่างครูพลศึกษากับนักเรียนนั้น นับว่ามีมากกว่าครูสาขาอื่น แต่ควรสร้างศรัทธาให้นักเรียนสนใจมากขึ้น ไม่ใช่รอคอยดังที่ คลาร์ก (Clarke) ได้กล่าวไว้ว่า "นักการพลศึกษาสนใจในการศึกษาจิตวิทยา เพราะมีความเชื่อว่า บุคลิกภาพ

¹William H. Freeman, Physical Education in a Changing Society pp. 249-251.

²Task Force of Physical Educators "Standard for The General College Physical Education Program," Journal of Physical Education and Recreation 46 (September 1975) : 24-28.

³Robert A. Pestolesi, and William Andrew Sinclair, Creative Administration in Physical Education and Athletics, p. 8.

และบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา สนับสนุนการปรับตัวและพัฒนาบุคคลและสังคม¹
 นอกจากนี้ ต้องกำหนดบทบาทด้านความสัมพันธ์กับนักเรียนให้เหมาะสมค่านึงว่า ทุกสาขา
 วิชาช่วยทำความเข้าใจให้นักเรียน ดังที่ โบเลย์ และฟิลด์ (Boley and Field))
 กล่าวว่า "นักการศึกษาควรต้องเข้าใจบทบาทของตนเองที่สัมพันธ์กับการศึกษาทั่วไป"²

ผู้บริหารในฐานะผู้นำควรทำความเข้าใจในธรรมชาติของวิชาและครูพลศึกษา
 รับผิดชอบร่วมกันเพื่อมุ่งไปสู่ผลสำเร็จของนักเรียน สามารถที่จะแก้ปัญหาในองค์กร (โรง
 เรียน) เข้าใจบทบาทผู้ร่วมงาน บริหารงานคือ ฐแนวโน้มและปรัชญาพลศึกษา ดังที่ ชงชัย
 สันติวงษ์ แนะนำว่า ผู้บริหารที่ดีควรรู้หลักบริหารซึ่งประกอบด้วย

การแบ่งงาน มอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มี
 ผู้นำที่เข้มแข็ง มีเป้าหมายเดียวกัน ยึดผลประโยชน์ขององค์กร ใ้เหตุผลแทน
 รวมอำนาจ มีความเสมอภาค ความมั่นคง และความคึกริเริ่มสร้างสรรค
 ความสามัคคี³

ผู้บริหารพลศึกษาคควรมีลักษณะของผู้นำทางวิชาชีพ ดังที่ ฮอลล์ และคณะ
 (Hall and Other) ได้แนะนำไว้ว่า

¹David E. Clarke and E. Harrison Clarke, Research Processes in Physical Education, Recreation, and Health (New Jersey : Prentice-Hall., 1970), p. 330.

²Jame A. Boley and David A. Field, Physical Education and The Physical Educators, p. 168.

³ชงชัย สันติวงษ์, องค์กรและการบริหาร, แก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 34-39.

มีลักษณะเฉพาะ มีเกียรติและสง่าเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม มีอำนาจและความรับผิดชอบ หาโอกาสก้าวหน้า แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล รวบรวมข้อกำหนด นโยบาย ชอบความจริง รักษาความลับ แลกเปลี่ยนความคิด รู้จักสรรเสริญผู้อื่นจริง เขากับคนใด รู้จักการเป็นหัวหน้า คิครอบคอบ ไม่เล่นพวก สายตาไกล กล้าหาญ มีไหวพริบ อุตสาหะ ทำงานจริงและเป็นตัวของตนเอง¹

นอกจากนี้ในบางครั้งต้องอาศัยเทคนิคของการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เข้าช่วยทำความเข้าใจกับผู้บริหาร ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังที่ เฟรนช์ และ เลสเทน (French and Lehsten) ได้แนะนำบทบาทของการประชาสัมพันธ์ดังนี้

การประชาสัมพันธ์คือ หนทางที่จะพัฒนาความเข้าใจระหว่างโรงเรียนและสาธารณชนที่บริการและอุปถัมภ์ โดยอาศัยความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความคิด... โปรแกรมประชาสัมพันธ์ที่ดีให้ข่าวสารผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียน ว่าสาธารณชนคิดเกี่ยวกับการศึกษาอย่างไร ช่วยในการพิจารณาว่าโรงเรียนควรจะต้องทำอะไร²

ความก้าวหน้าทางวิชาชีพนั้น ครูพลศึกษาต้องกระทำให้สังคมประจักษ์ ดังที่ ซิกเลอร์ และสแพทซ์ (Zeigler and Spaeth) ได้เขียนถึงแผนคณะชั้นที่สร้างความก้าวหน้าจากปัจจุบันนี้ดังนี้

1. สร้างเกณฑ์ที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับการเตรียมทางวิชาชีพผู้บริหารพลศึกษา
2. สํารวจและกำหนดโปรแกรมฝึกงานบริหารต่าง ๆ ประเภท
3. สํารวจและกำหนดใหนั่นอนในการปฏิบัติ
4. ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างโปรแกรมอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับโปรแกรมพลศึกษา

¹J. Tillman Hall; John M. Cooper; Rebuben B. Frost; Henry Sherk; Ned Warren and Roger, Wiley, Administration : Principles, Theorey and Practice with Application to Physical Education. (Pacific Palisades, California : Goodyear., 1973), pp. 54-57.

²Esther French, and Nelson G. Lehsten, Administration of Physical Education for School and Colleges, p. 453.

5. สร้างการวิจัยทางการบริหารที่ต่อเนื่องสัมพันธ์ทางทฤษฎี และปฏิบัติ¹

ปัญหาของโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน

ฝ่ายพลศึกษาประสม คือ สถานที่เปลี่ยนแปลงเครื่องแต่งกาย สนามเงินและเวียนกิจกรรม เวลาเรียน งบประมาณ ห้องพักครู ตำราแบบเรียนและคู่มือครู คำนการยื่นและใช้อุปกรณ์ คำนบุคลากร คำนการจัดการ เรียนการสอนตามหลักสูตร การเ็นวกรรม ความร่วมมือกับครูสาขาอื่น ฯลฯ ฝ่ายบริหารประสมคือ คำนการจัดวิชาตามหลักสูตร ความประพฤติของครูพลศึกษา การนำวกรรมมาใช้คำนการสอนของครูพลศึกษา กิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน

ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ มีความจำกัดของสถานที่ และสิ่งแวดลอมไม่อำนวย ครูพลศึกษาและผู้บริหารต้องฉะฉานในการพัฒนาโรงเรียนให้ทันสมัย อาศัยนวัตกรรม² (Innovation) เข้ามาช่วย เช่น ใช้วิธีการของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หลักการเคลื่อนไหวศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การประยุกต์จิตวิทยาการเรียนการสอน กล่าวคือ "ผู้บริหารต้องให้ความรับผิดชอบของคณาจารย์และปัจเจกจำเป็นในการที่จะพัฒนาโปรแกรมซึ่งประกอบด้วย การจัดชั้นเรียน จัดการสอน การวัดและการประเมินผล"³

¹ Earle F. Zeigler and Marcia J. Spaeth, Administration Theory and Practice in Physical Education and Athletics (New Jersey : Prentice-Hall., 1975), p. 15.

² Frederick R. Smith and C. Benjamin Cox, Secondary School in a Changing Society (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1975), pp. 150-151.

³ Esther French and Nelson G. Lehsten, Administration of Physical Education for School and Colleges, p. 177.

ปัญหาของโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

ฝ่ายพลศึกษาประสบปัญหาคือ คำนวณประมาณในการจัด เวลาสำหรับแข่งขัน อุปกรณ์ฝึกซ้อม กิจกรรมที่นักเรียนสนใจ ความสัมพันธ์ร่วมมือกับครูปกครอง ฝ่ายบริหาร ประสบปัญหาคือ คำนวณการจัดสรรค่าใช้จ่าย การจัดเวลาให้ กิจกรรมที่เหมาะสม ความสัมพันธ์กับครูปกครอง ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นอาจเกิดจากการเตรียมงานของครูพลศึกษา ไม่สมบูรณ์พอให้ผู้อื่นเข้าใจหรือปฏิบัติตามได้ถูกต้อง จึงควรที่ครูพลศึกษาต้องแก้ไข ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์การชี้แจงทำความเข้าใจและปรับปรุงระบบการจัดโดยศึกษาจากการประเมินผลของการจัดดำเนินการโปรแกรมที่ผ่าน ๆ มาแล้ว¹

ปัญหาของโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน ฝ่ายพลศึกษาประสบปัญหา คือ คำนวณประมาณ คำนวณสนามฝึกซ้อม คำนวณบริการสำหรับนักกีฬา วินัยของนักกีฬา การสนับสนุนของครูปกครองและฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารประสบคือ คำนวณการจัดสรรงบประมาณ การเช่าเสียมและชม บริการสำหรับนักกีฬา การสนับสนุนของครูปกครอง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ อาจเกิดเพราะนักกีฬา (นักเรียน) และครูพลศึกษาที่เข้าใจผิด นำกีฬาไปใช้อย่างผิด ๆ ไม่มีหลักเกณฑ์ ปรัชญาหรือคุณธรรม² เน้นแต่กลวิธีที่จะเอาชนะมากกว่าความเป็นนักกีฬาที่สมบูรณ์ แพ้ไม่เป็น จนนักกีฬาเกิดความหยิ่ง ทรนง โอ้อวด หลงผิด และเกียจคร้านในการเรียนเป็นเหตุให้ครูปกครองไม่สนับสนุนให้เล่นกีฬา เพราะกลัวบุตรจะไม่เรียนหนังสือ เอาแต่ฝึกซ้อม ผู้บริหารถูกโจมตีก็ได้รับความลำบากไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร

ปัญหาของโปรแกรมสันตนาการ

ฝ่ายพลศึกษาประสบปัญหาคือ เวลาสำหรับจัดกิจกรรม โอกาสเข้าร่วมกิจกรรม โอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ความร่วมมือกับครูปกครองและชุมชน และความร่วมมือ

¹ Ibid., p. 27.

² สุจิต เพียรชอบ, "ธรรมะช่วยปกป้องประคองครู" วารสารครูภาสตร 9 (มีนาคม-เมษายน 2522) : 57.

กับครูต่างชาติ ฝ่ายบริหารประสบคือ ความไม่เข้าใจโปรแกรม ความร่วมมือของครู การ
 จัดตามนโยบายโรงเรียน โอกาสเข้าร่วมของนักเรียน และความร่วมมือจากครูปกครอง

ปัญหาของโปรแกรมบรรณาธิการ

ฝ่ายพลศึกษาประสบคือ ด้านความร่วมมือจากครูปกครอง ด้านงบประมาณ ผลที่
 นักเรียนได้รับตามวัตถุประสงค์ และความร่วมมือกับครูต่างชาติ ฝ่ายบริหารประสบคือ ด้าน
 ความร่วมมือจากครูปกครองและครูอื่น ผลที่นักเรียนได้รับการปรับตัวของนักเรียน และการ
 จัดสรรงบประมาณ

ปัญหาเหล่านี้เกิดเพราะการขาดความร่วมมือ จึงควรที่ทุกฝ่ายควรจะแก้ไขรวม
 มือกันใหม่มากกว่านี้ ดังที่ บุชเชอร์ (Bucher) ได้เสนอว่าโปรแกรมจะสมบูรณ์เมื่อ
 "มีการตรวจสอบแนะนำจากแพทย์ ปรึกษาครัฑที่เกี่ยวข้อง มีกิจกรรมเฉพาะมีการประเมิน
 บันทึกผลการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ ได้รับความร่วมมือจากแพทย์ พยาบาล ผู้บริหาร นัก
 เรียนและครูปกครอง"¹ นอกจากนี้ วิลเลอร์ และฮูเลย์ (Wheeler and Hooley) ก็
 ได้แนะนำว่า "ถ้าการจัดโปรแกรมวิชาพลศึกษาเป็นไปอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์มาตรฐาน
 แล้ว ย่อมจะเกิดผลดีแกทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่บกพร่องที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมนั้น"²

อภิปรายผลสำหรับนักเรียน

คุณสมบัติของครูพลศึกษาที่นักเรียนต้องการคือ ด้านการสอน ต้องเตรียมการสอน
 และใช้อุปกรณ์ประกอบ ด้านความรู้และความชำนาญ ควรมีความรู้และฝึกซ้อมกีฬาอย่างดี

¹ Charles A. Bucher and Constance R. Koenig, Methods and Materials for Secondary Physical Education, p. 115.

² Ruth Kook, Wheeler and Agnes A. Hooley, Physical Education For The Handicapped (Philadelphia : Lea & Febiger., 1976), p. 45.

ความประพฤติควรมีความรับผิดชอบและเป็นตัวอย่างที่ดี ค่านิยมสัมพันธ ีควรมีความ เป็นกันเอง และเข้าใจนักเรียน ค่านิยมบุคลิกภาพ ควรมีสุภาพแข็งแรงสมบูรณ์ มีเหตุผล ยุติธรรม กล้าหาญ ค่านิยมเป็นอยู่ ควรเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉานิต บิลมาศ¹ เรื่อง คุณลักษณะของครูพลศึกษา ที่พึงปรารถนา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า "ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะทั้งด้าน การสอน มีคุณธรรมและประพฤติกี่ มีน้ำใจนักกีฬา เป็นนักวิชาการ บุคลิกภาพดี มนุษย์สัมพันธ์ ดี สุขภาพกายและจิตดี เป็นประชาธิปไตย เชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถทางกีฬา มีความ เป็นผู้นำ และเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่คี่นั้น อำไพ สุจริตกุล² ได้เสนอไว้ว่า "ควรมี ความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะการสอน หน้าที่และงานครู และมีคุณธรรมนิยม"

นอกจากนี้ อินสเลย์ (Insley) ได้เสนอเกี่ยวกับคุณสมบัติที่จำเป็นของครู พลศึกษาที่คี่ ดังนี้ "มีการฝึกและพื้นฐานทางการศึกษาทั่วไป ยอมรับในบุคคลอื่นและยอมรับ งาน รับผิดชอบในหน้าที่ เป็นประชาธิปไตย อุทิศตัวเพื่องาน เชื่อสัจย์มั่นคงต่อหน้าที่ ปรับตัว คี่มีอารมณ์รื่นเริง"³

¹ฉานิต บิลมาศ, "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 255-258.

²อำไพ สุจริตกุล, "บทสัมภาษณ์" วารสารครูศาสตร์ 9 (มีนาคม-เมษายน 2522) : 14-16.

³Gerald. S. Insley, Practical Guideline for The Teaching of Physical Education (Reading Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Co., 1973), pp. 12-21.

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนควรมีให้ครบทุกโปรแกรม
2. การจัดโปรแกรมผลศึกษาควรใช้หลักเกณฑ์วิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ อาศัยความร่วมมือของครูผลศึกษา ผู้บริหาร ครูสาขาอื่น ตลอดจนนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
3. บุคลากรเฉพาะสาขาวิชาผลศึกษาควรปรับปรุงตนเองให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมผลศึกษาแต่ละโปรแกรม
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรของสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางด้านผลศึกษา